ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Bisaya
Bolyum LVI Ihap 2
Enero 21, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

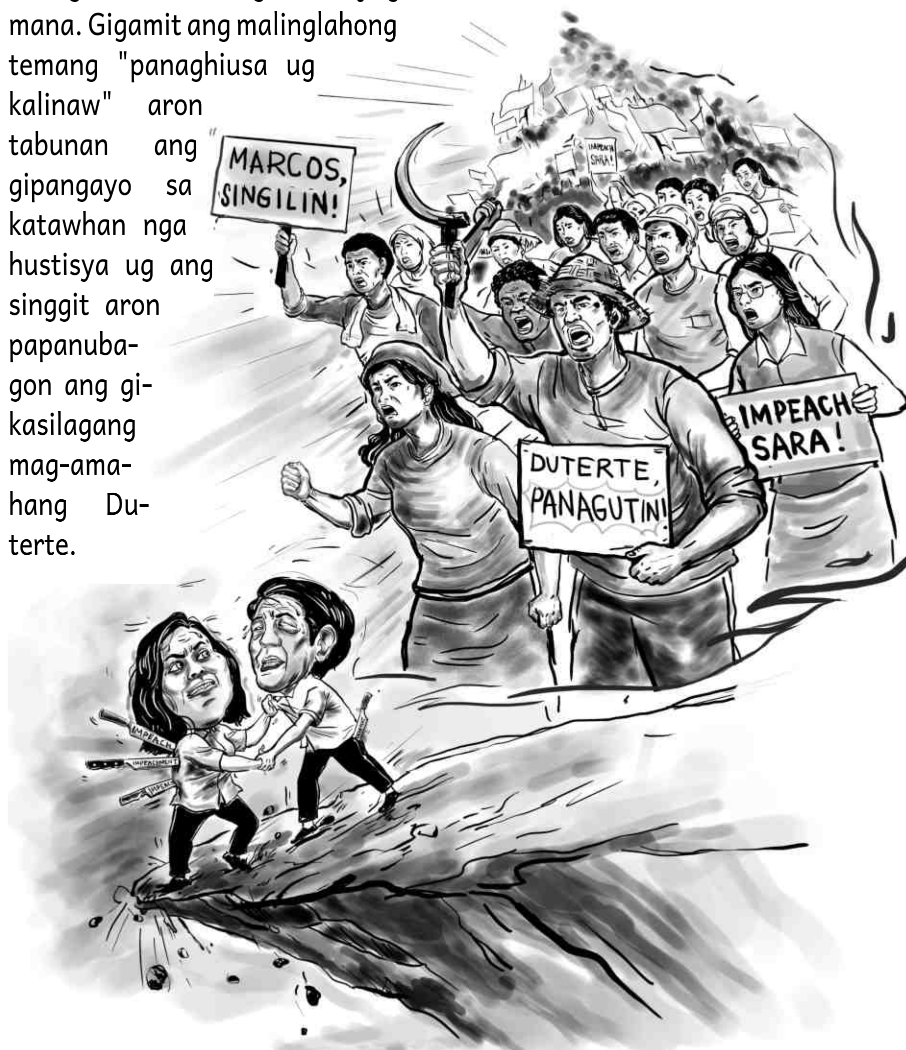
Iduso ang pagpanubag sa mga Duterte ug pagbatok sa anti-katawhan nga rehimeng Marcos

Sukwahi sa ginapangayong hustisya sa katawhang Pilipino, naglangan-langan karon si Marcos sa pagduso sa *impeachment* o pagtaral kang Bise Presidente Sara Duterte sa Kongreso, ug sa pagpaaresto sa kanhing Presidente nga si Rodrigo Duterte aron mag-atubang sa International Criminal Court. Kini bisan og nagbansiwag ang mga ebidensya sa grabeng korapsyon ni Sara, ug mga krimen batok sa katawhan ni Rodrigo.

Ginasunod ni Marcos ang tambag sa iyang among imperyalistang US nga pahupayon ang iyang pakiglantugi sa mga Duterte aron dili maalarma ang mga langyawng monopolyo kapitalista nga namuhunan sa nasud. Imbis nga paminawon ang singgit sa katawhan alang sa hustisya, ginauna ni Marcos ang konsolidasyon sa iyang gahum aron hinay-hinay nga bungkagon ang gahum ug impluwensya sa mga Duterte. Lakip dinhi ang ginahimong "loyalty check" ug pagbalhin-balhin sa mga upisyal sa AFP ug PNP ug reorganisasyon sa National Security Council.

Pinakalaraw ni Marcos nga mas pahugton pa ang kontrol sa pulitikanhong gahum aron mapanalipdan ang iyang personal nga burukrata-kapitalistang interes. Usa sa nag-unang gihatagag pagtagad karon ni Marcos mao ang umalabot nga eleksyon sa Mayo. Ginagamit niya ang tibuok gahum sa estado ug pondo publiko aron masiguro nga makontrol sa iyang mga alipures ang Senado, Kongreso, ug mga lokal nga gubyerno. Gigamit niya ang konsolidasyon sa gahum sa batok katawhan ug batok sa iyang mga kaatbang sa pulitika.

Sa pagsulay nga lunuron ang singgit sa katawhan alang sa hustisya ug pig-oton ang mga kongresista ug grupo nga nagduso sa *impeachment*, migasto ang pro-Duterte nga mga lider sa Iglesia ni Cristo og gatusan ka milyong piso aron tapukon ang minilyong myembro niini sa mga rali niadtong milabayng semana. Gigamit ang malinglahong temang "panaghiusa ug kalinaw" aron tabunan ang gipangayo sa katawhan nga hustisya ug ang singgit aron papanubagon ang gikasilagang mag-amahang Duterte.

Kapin usa ka bulan na ang milabay sukad sunud-sunod nga gisumite ang tulo ka kaso sa *impeachment* ngadto sa Kongreso. Apan, sa kumpas ni Marcos, nga miingong ang *impeachment* "sayang sa panahon" ug "dili pa panahon," wala pa ni usa niini ang gisugdan pagproseso. Ginalantaw sa uban nga nagahulat lamang si Marcos nga masigurong gunit niya ang mayorya sa Senado aron mahukman si Sara Duterte. Ang tinuod, nagpabungol-bungol si Marcos sa singgit sa katawhan ug

ginababagan ug ginadiskaril ang inisyatiba sa lain-laing demokratikong sektor aron panubagon si Sara Duterte ug iyang amahan nga si Rodrigo.

Labaw pang nagpasuko sa katawhang Pilipino ang paglanganlangan ni Marcos sa kasong impeachment batok kang Sara Duterte. Dili nila maagwanta nga makitang gawasnon ang bise presidente nga nanguna sa maanomalyang pag-usik-usik sa gatusan ka milyong piso gikan sa pondo publiko. Ug mas dili nila madawat nga ang binilyong pisong badyet sa reaksyunaryong gubyerno nga naggikan sa buwis sa ordinaryong katawhan ginabulsa lamang sa mga korap nga upisyal sa gubyerno, sa pagpanguna sa burukrata-kapitalistang si Marcos.

Labaw nga milalum ang kasuko sa katawhang Pilipino atubangan sa nagkagrabeng krisis sa panginabuhian, ilabina sa sunud-sunod nga pagsaka sa presyo sa pagkaon, lana, ug uban pang mga palaliton sulod sa unang mga semana sa 2025. Padayon nga nagpabungulbungol si Marcos sa singgit sa mga mamumuo ug ordinaryong empleyado nga patas-an ang suhulan ug sweldo, nga kulang kaayo para mabuhing disente ang mga pamilyang Pilipino.

Walay solusyon ang rehimeng Marcos sa grabeng problema sa malukpanong disempleyo, ug ginapasagdan na lamang ang katawhan nga mag-iya-iya og pangitag trabaho. Mas grabe pa, ginahikawan sa panginabuhian ang minilyong mag-uuma, mangingisda, drayber sa dyip, ug uban pang sektor atubangan sa pagsulay sa mga burgesya-kumprador ug kakunsabang langyawng kumpanya ug bangko nga ilugon ang ilang yuta ug panginabuhian.

Atubangan sa malukpanong pag-antus ug pagkaguba sa panginabuhian sa katawhan, nagkabangis nga pagpanumpo ang tubag sa rehimeng Marcos para pakgangon ang ilang mga reklamo. Nagkadaghan ang kaso sa pagpaniktik, pagpamig-ot sa mga organisasyon, pagpasaka og gama-gamang kaso, pag-aresto, tortyur ug ekstra-hudisyal nga pagpamatay batok sa ordinaryong katawhan nga naghugpong aron panalipdan ang ilang interes ug kaayuhan. Hilabihan ang paggamit karon ni Marcos sa mga balaod "kontra-terorismo" sa pagpanumpo sa mga katungod. Mas grabe ang sitwasyon sulod sa kabanikanhan kung asa dayag nga balaod militar ang gipahamtang batok sa liboang barangay nga ginakontrol ug ginaharian sa pasistang sundalo.

Aron iasdang ang kaayuhan ug katungod sa masa sa katawhang Pilipino, kinahanglang kusganong hugpungon ang ilang han-ay ug hatagan og gamhanang porma ang ilang kasuko batok sa krimen ug kasal-anan sa mga Duterte, ug batok sa nagapadayong burukrata-kapitalista ug pasistang paghari ni Marcos. Dugang pakusgon ang lapad nga nagkahiusang prente aron hugpungon ang tanang sektor, organisasyon ug indibidwal aron panubagon ang mga Duterte. Kinahanglang mugnaon ang lain-laing porma sa organisasyon ug alyansa, pormal man o dili pormal, aron maawhag ang pinakalapad nga masa nga mosalmot lain-laing porma sa protesta ug pagpadayag sa mga reklamo.

Kinahanglang mahukmanong iasdang ang demokratikong kalihukang masa aron panubagon ang mga Duterte ug pakusgon ang pakigbisog aron singlon si Marcos ug tibuok burukrata-kapitalistang sistema. Haum kaayo ang sitwasyon para pukawon ang masa ug paspas nga palapdon ang ilang organisadong han-ay. Tabunok ang yuta aron dinaghang tukuron ang mga unyon ug organisasyong masa sa kasyudaran ug kabanikanhan.

Sakmiton ang labing haum nga sitwasyon aron iasdang ang ekonomikanhon ug pulitikanhong pakigbisog sa masa ug mokab-ot og mga kadaugan. Kinahanglang isumpay kini sa pagbatok sa rehimeng US-Marcos ug pagpaasdang sa nasudnon-demokratikong kalihukan.

Kinahanglang kusganong molihok ug labaw pang magpakalig-on ang mga kadre ug myembro sa Partido aron magsilbing uyok sa mga pakigbisog sa masa. Sila ang iwag ug giya sa pag-abante sa masa sa lisud nga dalan sa pakigbisog. Kinahanglang tukuron ang mga tago nga organisasyong masa nga direktang nagasuporta sa pagpaasdang sa armadong pakigbisog, ug nagaaghat sa masa nga mosampa sa Bagong Hukbong Bayan. AB

ANG Bayan

Bolyum LVI Ihap 2 | Enero 21, 2025

Ang Ang Bayan ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang Ang Bayan og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.

Unod

Editoryal: Iduso ang pagpanubag sa mga Duterte ug pagbatok sa anti-katawhang rehimeng Marcos 1
Rebolusyonaryong palisiya sa eleksyon 3
Kalihukang pagtul-id sa komiteng pangrehiyon 4
Pagpamig-ot sa mga kandidato sa Makabayan 5
Ulos 2024, gimantala sa Armas 5
Ika-56 nga anibersaryo sa PKP, gisaulog 5
Hampak sa taas nga presyo sa bugas 6
Sa mubong pagkasulti 7
Tinuyong pagpatay sa Negros Island 8
Mga protesta 8
Trump, hulga sa tibuok katawhan 9
Ceasefire tali sa Palestine ug Zionistang Israel 10

Ang Ang Bayan ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph

Rebolusyonaryong palisya atol sa reaksyunaryong eleksyon

Upisyal nang nagsugod ang panahon sa reaksyunaryong eleksyon sa nasud niadtong Enero 12. Makigkumpetensya ug magkigbugno dinhi ang mga kandidato aron makuha ang dili moubos sa 18,000 ka posisyon sa gubyerno ug pahimuslan ang burukrata-kapitalistang sistema. Magkig-away dinhi ang mga dagkung *warlord* ug mga dinastiya sa pulitika ug dungan-dungan nilang yatakan ang kaayuhan sa katawhan. Gigamit nila ang ilang mga armadong maton, pulis, ug pwersang militar.

Atubangan niini, hugot nga iimplementar sa rebolusyonaryong kalihukan ang nagtunhay nang mga palisya sa panahon sa reaksyunaryong eleksyon sa langkub sa erya sa operasyon. Sa mando sa Partido, pagasiguruhon sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang pagpanalipud sa kaayuhan, mga katungod, ug interes sa katawhan.

Angay ipahimangno sa tanang nagtinguha og pwesto sa reaksyunaryong gubyerno nga ang mga palisya hugot nga pagatumanon sa mga rebolusyonaryong lugar. Ang mga kandidato ug ilang mga tigsuporta pagatugutan nga mangampanya subay sa naglungtad nga mga lagda.

Gibawalan ang mga pulitiko nga magdala og armadong maton ug mga eskort nga pulis ug militar nga kasagarang ginagamit aron hadlukon ang katawhan. Dili luwas dinhi ang uban pang porma sa pagpamugos ug paggamit og armadong kabangis, ilabina sa mga burukrata-kapitalista nga nagagamit sa pondo publiko batok sa katawhan. Pagatumanon sa BHB ang pagsakmit sa mga armas sa mga kandidato ug ilang mga armadong maton. Kung gikinahanglan, iimplementar kini pinaagi sa mga tsekpoynt ug uban pa.

Kinahanglang targiton sa BHB ang mga yunit sa AFP ug PNP, ingonman ang armadong maton sa mga reaksyunaryong pulitiko, nga gamiton ang kampanya sa eleksyon sa mga natarang gerilya isip takuban sa mga operasyong paniniktik batok sa Partido, sa BHB, sa demokratikong gubyerno sa katawhan, ug batok sa rebolusyonaryong masa.

Sa dili pa mangampanya sa mga rebolusyonaryong erya, kinahanglan magpahibalo ang mga pulitiko ug makigkoordina sa lokal nga yunit sa BHB. Importante kini nga koordinasyon aron malikayan ang bisan unsang insidente, lakip na ang komprontasyon tali sa armadong maton sa magkalabang pulitiko.

Sigurado nga pagagamiton sa AFP ang reaksyunaryong eleksyon aron pagrabehon ang operasyong kombat niini, pulitikanhong pagpanumpo ug pagkontrol sa mga barangay sa kabanikanhan sa ngalan sa gera kontra-insurhensiya. Sa pikas bahin, pagainaton usab niini ang AFP ug PNP nga obligadong ikatag sa lain-laing lungsod nga paga-ilhong "red, orange ug yellow-risk" subay sa kagrabehon sa lantugiay sa mga lokal nga pulitiko, lakip na "presensya" sa BHB. Lehitimong target sa BHB ang mga yunit pangkombat sa AFP.

Hugot nga giaghat sa Partido ang mga kandidato nga balibaran ang armadong seguridad gikan sa AFP, tungod kay kini ginagamit lamang aron ipatuman ang pulitikanhong pagpanumpo. Kasagaran, ang mga burukratang gipaboran sa militar mao usab ang nakig-alyansa sa pasistang kampanya sa pagpanumpo sa kabanikanhan. Ang pinakatumong nila mao ang pagpugong sa pakigbisog sa katawhan ug pagpanalipod sa interes sa dagkung agalong yutaan, dagkung negosyo, ug mga langyawng kumpanya sa mina ug plantasyon.

Taliwala sa kanunayng pagdeklarar nga usa na lamang ka "huyang nga natarang gerilya" ang nabilin sa BHB, gipamahayag sa Philippine Army nga sila "nagpabiling alerto ug magpadayon sa pagpatuman og mga operasyon alang sa internal nga seguridad" aron masiguro ang "kalinaw ug kahusay" sa eleksyon. Kini nga mga operasyon nagpasiugda sa mga taktika sama sa "guns, goons, and gold" nga kinaiya sa tanang reaksyunaryong eleksyon. AB

Determinasyon sa mga komiteng pangrehiyon nga moabante sa dalan sa kalihukang pagtul-id

Klaro ang tubag sa mga komiteng pangrehiyon sa Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) sa nagkalain-laing bahin sa nasud sa kalihukang pagtul-id nga gipanawagan sa Komite Sentral. Gipadayag sa mga nangulong komite ang ilang paglimbasog ug padayon nga paningkamot nga tul-iron ang mga kahuyangan ug kasaypanan sa miaging mga tuig aron mahukmanong makaabante sa nagkalain-laing natad sa gimbuhaton sa ilang mga erya sa operasyon.

Mga kadaugan sa Southern Tagalog

"Angayang saulugon ang mga kadaugan sa kasamtangang kalihukang pagtul-id sa rehiyon," pamahayag sa komite sa Southern Tagalog nga gipagawas sa ilang kalihiman. Gipaambit sa komite nga gipalig-on, gihuptan ug gipatuman sa Partido sa rehiyon ang mga katungdanan alang sa kalihukang pagtul-id. Lakip dinhi ang paglampos sa kampanya sa pagtuon sa mga kursong pangpartido sa halos lima ka libong myembro sa Partido gikan sa kabanikanhan ug kasyudaran.

Matud nila, kadaghanan sa mga komite sa Partido malampusong nakapahigayon og mga kumprehensibong pagsumada sa ilang praktika sulod sa milabayang lima ka tuig. "Ang maong mga pagsumada nagpalalum pa sa mga naunang napunting nga mga isyu gikan sa mga gipalig-on nga sumada sa ang-ang sa komiteng rehiyon," pamahayag sa Kalihiman.

Nakatabang usab ang mga sumada aron labaw pang mahaiton ang nasusi ug napunting nga mga sayop ug kahuyangan sa mga subrehiyon/prubinsya ug mga nataran isip partikular nga porma sa empirisismo gikan 2019 hangtud 2022. Dugang pa, "Gipunting ang mabaw, panggawas ug makausa ka bahin nga pagsusi sa kahimtang ug mga butang, sayop sa istatikong pagtan-aw sa mga butang hinungdan aron mahimong hupas ang nahibal-an ug wala mitakdo ang kahibalo ngadto sa obhetibong kahimtang ug sa ingon [nakaapekto sa] natibuok nga plano ug palisiya."

Gipahayag sa Kalihiman nga "determinado kini nga dugang pang palalumon ug palapdon ug dalhon hangtud sa kadaugan ang kasamtangang kalihukang pagtul-id." Apan, matinud-anon usab niining gipadayag nga bisan og adunay dakung pag-abante, wala pay mahukmanong bwelo aron pugngan ang kadaut ug pag-atras sa mga rebolusyonaryong gimbuhaton ug pwersa gikan sa kabanikanhan ug kasyudaran sa rehiyon samtang adunay bahin nga padayon pa ang pag-atras.

Pagpanglimbasog sa Negros Island

Padayon nga gipalig-on sa Komiteng Rehiyon sa Negros Island ang panawagan sa Komite Sentral alang sa kalihukang pagtul-id. Sa milabayng tuig, gipaabot niini ang pagbalik-tuon sa Partido ug mga myembro sa nauna na niining natibuok nga 22 ka tuig nga sumada sa rebolusyonaryong pakigbisog sa isla sukad sa tunga-tungang bahin sa dekada 1990. Gipaambit nila nga kini ang gibasihan sa Komite alang sa 5-ka tuig nga pagsumada para sa 2017-2022.

"Nakapundo kita og bulawanong mga leksyon isip lig-ong basihan sa kinatibuk-ang plano ug direksyon nga labaw pang makapakusog sa pundasyon sa atong Partido," pamahayag gikan sa Komite mahitungod sa pagsumada. Giila niini ang positibong kasinatian sa kolektibong pagsumada sa mga gimbuhaton sa matag komite hangtud sa ang-ang nataran.

Gipasiugdahan sa Komite ang kampanya sa pagtuon sa mga dokumentong gipagula sa Komite Sentral nga kinahanglang makanunayong tun-an. Lakip dinhi ang tulo ka ang-ang nga kurso sa Partido nga gipahigayon sa nagkalain-laing organo ug baseng masa subay sa nahimong plano sa edukasyon sa rehiyon. Mitumaw gikan kanila ang bag-ong instruktor ug bag-ong mga myembro sa Partido.

Paambit nila, samtang ginatunan ang maong mga teoretikanhong mga sinulat, praktikal nga nakatabang sa rehiyon ang kolektibong pagtuon sa Rebolusyon, teoretikanhong mantalaan sa Partido, ug memorandum gikan Komite Sentral aron patigbabawan ang mga sayop nga pamatasan ug ideya. Matud nila, daku ang nahimong tabang sa paghubad sa dokumento, kurso ug balasahon ngadto sa Hiligaynon aron mas sayon sabton sa mga myembro, ilabina sa mga naggikan sa batakang hut-ong.

Atubangan sa mga *focused military operations* (FMO) sa rehimeng US-Marcos, nakasugakod ang Partido ug hukbong bayan sa rehiyon sa tabang sa kalihukang pagtul-id. Nahimo niining palapdon pa ang ginalihukang erya sa lima ka natarang gerilya sa isla kumpara sa miaging tuig. "Taliwala sa mga sakripisyo ug kalis-

Sundi sa panid 5

Pagpamig-ot sa mga kandidato sa Koalisyong Makabayan, migrabe

SA NAGKADUUL NGA eleksyong midterm, migrabe ang atake ug pagpamig-ot sa rehimeng Marcos ug armadong pwersa niini batok sa mga kandidato ug partido nga sakop sa Koalisyong Makabayan.

Niadtong Enero 15, nag-atubang ang mga kandidato pagkasenador sa Makabayan sa Office of the City Prosecutor sa Manila aron magsumite og kontra-apidabit batok sa kasong iligal nga asembleya o paglapas sa Public Assembly Act o Batas Pambansa 880 nga gipasaka batok kanila sa mga pulis. Kini may kalabutan sa lihok protesta niadtong Nobyembre 30, 2024, Adlaw ni Bonifacio, sa Mendiola sa Maynila.

Napulo sa 11 ka kandidato sa koalisyon ang gilambigit sa kaso, lakip na ang nominado sa Bayan Muna Party-list, mga lider sa Alliance of Concerned Teachers ug Alliance of Health Workers. Kahinumduman nga una nang gikasuhan sila KMU Chairperson Elmer "Ka Bong" Labog ug Nilo Mortifero nga myembro sa Bayan Muna nga iligal nga giaresto sa mga pulis sa adlaw sa protesta.

Niadtong Enero 10, nagpagawas og memorandum ang Bureau of Jail Management and Penology (BJMP) nga nagmando nga "hugot nga bantayan" ang mga bilanggong gidudahang may kalabutan sa Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) o mga alyado niini. Gihisgutan usab sa mando nga dapat bantayan ang kandidato pagkasenador nga si ACT Teacher's Rep. France Castro tungod sa kanunayng pagbisita niini sa prisohan. Gipagawas nga iya kunong gimandoan ang mga bilanggong pulitikal nga mangolekta og pondo gikan sa mga "drug trafficker" sulod sa prisohan. Nagkadaghan usab ang mga hulga nga nadawat ni Castro sa iyang kinabuhi.

Samtang, halos matag adlaw ang pagpagawas sa National Task Force-Elcac og mga pamahayag sa *Red-tagging* ug pagpakaylap og bakak batok sa Makabayan, mga partido ug kandidato niini.

Ulos 2024, gipagula sa Armas

GIPAGULA SA Artista at Manunulat ng Sambayanan (Armas) ang Ulos, usa ka pangkulturang dyornal, para sa 2024 niadtong Enero 13, ang ika-38 nga anibersaryo sa grupo. Ang isyu sa Ulos nagtuyok sa tema sa padayong paguswag sa nasudnon-demokratikong rebolusyon ug ang pagpaningkamot sa Partido, hukbo, ug rebolusyonaryong masa sa gambalay sa kalihukang pagtul-id.

Unod sa isyu ang mga sugilanon, tula, istorya, kanta, dibuho ug uban pang arte nga naghulagway sa mga sakripisyo ug kasakit sa kinabuhi-ug-kamatayong pakigbisog sa mga rebolusyonaryo. Gihulagway sa mga pyesa ang lig-on nga panaghiusa sa mga rebolusyonaryong pwersa ug masa, ang mainantuson nga gimbuhatong masa aron balikan ang nabyaan ug mobangon.

Ang isyu sa Ulos 2024 adunay 150 ka pahina nga naglangkob sa mga sinulat nga Pilipino, English, Iloko, Bisaya ug Hiligaynon.

Mahimong kuhaon ang kopya sa Ulos 2024 sa *philippinerevolution.nu* o mangayo og kopya pinaagi sa *e-mail* nga *ulos@ndfp.org*. Maghulat lamang sa bag-ong anunsyo gikan sa Armas ug Ulos alang sa pagkolekta og mga kontribusyon para sa sunod nga edisyon niini karong tuiga.

Ika-56 nga anibersaryo sa PKP, gipahigayon sa South Quezon Bondoc Peninsula

SIMPLE, APAN HALANDUMON ang pagsaulog sa Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Quezon (Apolonio Mendoza Command) sa ika-56 nga anibersaryo sa Partido Komunista ng Pilipinas. Naglunsad sila og estilong kapehan sa usa ka larangan sa South Quezon-Bondoc Peninsula (SQBP).

Sa programa, gihatagan og pasidungog sa yunit ang mga martir sa Quezon sa miaging tuig. Naghatag og pahayag sa pakighiusa ang mga bisitang mitambong nga naggikan sa mga alyadong organisasyon sa National Democratic Front of the Philippines (NDFP) sama sa Kabataang Makabayan ug Artista at Manunulat ng Sambayanan.

Sa wala pa ang Kapehan, nagbasa ug nagtuon ang Pulang hukbo sa pamahayag sa Komite Sentral ug mensahe sa Kalihiman sa Komiteng Tigpatuman sa Komiteng Rehiyon sa Partido alang sa anibersaryo. Gipalig-on sa mga pamahayag ug mensahe ang panawagang "Magtul-id ug Moabante!" nga mao usab ang tema sa Kapehan.

Kabahin usab sa selebrasyon ang pagsalu-salo sa gamayng handa, pag-ambitay og mga kasinatian sa miaging tuig, pagburda, pagdrowing, pagkanta, ug pagbasa og pipila ka librong Marxista-Leninista-Maoista.

Gikan sa panid 4

danan sa pagpaasdang sa armadong rebolusyon, napugngan ang 'trend' sa pag-atras. Hinunua, mitubo ang BHB karong tuiga kumpara sa miaging tuig," matud sa Komite.

Nakita ang bag-ong kusog nga adunay kumpyansa sa han-ay sa Pulang manggugubat tungod sa naabot nga konsolidasyon ug mga pagbansay pulitiko-militar. Dili moubos 36 ka opensiba ang gilunsad sa Pulang hukbo sa milabayng tuig. Nakumpiska dinhi ang 17 ka armas, bala ug uban pang kahimanang militar aron maarmas ang mga bag-ong rekrut BHB. Kini tubag sa BHB sa panawagan alang sa hustisya sa daghan kaayong biktima sa paglapas sa militar ug pulis sa tawhanong katungod. AB

Hampak sa taas nga presyo sa bugas ug uban pang mga palaliton sa katawhang Pilipino

Imbes nga bugas nga tig-₱20 kada kilo, kamatis nga tig-₱20 kada lugas ang misugat sa mga Pilipino pagsulod sa 2025. Ayha mahuman ang Enero, masinati usab sa katawhan ang mokabat sa 10% nga pagtaas sa presyo sa 60 ka batakang produkto, hangtud ₱2.70/litro nga pagtaas sa presyo sa mga produktong petrolyo, ug dugang plete nga ₱15 kada byahe sa LRT. Ang maong mga dugang palas-anon dugang sa nauna nang nabalita nga pagtaas sa singil sa kuryente ug tubig ug dugang pagkibhang sa sweldo sa mga naghulog sa SSS o Social Security System. (*Taliki ang lambigit nga artikulong "Dakung kadaut ang dala sa rehimeng US-Marcos sa katawhan," Ang Bayan, Enero 7, 2025*).

Dili lamang walay pulos, responsibilidad mismo sa rehimeng Marcos ang padayon nga pagtaas sa singil ug presyo sa mga palaliton, ilabina sa bugas, nga nagpaubos sa kalidad sa kinabuhi sa mga Pilipino. Imbes nga pakusgon ug suportahan ang lokal nga produksyon sa bugas, labaw niining gipaabli ang lokal nga merkado sa pagbaha sa mahal nga imported nga bugas. Palpak ang palisiya nga pagkunhod sa taripa sa imported nga bugas nga gipatuman isip pabor sa mga dagkung importer ug ismagler.

Giangkon mismo sa mga upisyal sa Department of Agriculture (DA) sa mga pagdungog sa Kongreso niadtong Disyembre 2024 ug niining Enero ang kainutil sa pagpaubos sa taripa aron mapakunhod ang presyo sa bugas. Matud nila, miubos ang "landed cost" sa imported nga bugas og hangtud ₱8 apan nagpabiling kapin ₱50 ang presyo niini sa merkado. Kaylap ang *hoarding* (pagtago og suplay) aron ipabiling taas ang presyo. Niadtong Disyembre 2024, ₱54.97 ang abereyds nga presyo kada kilo sa *well-milled* nga bugas. Kini 23.3% o ₱10 mas taas kaysa ₱44.54 kada kilo niadtong Disyembre 2023. Sa laing bahin, miubos hangtud ₱10 ang presyo sa lokal nga palay kada kilo sa samang panahon.

Resulta sa walay hunong nga pagtaas sa presyo sa pagkaon ug uban pang palaliton ang pag-ubos sa tinuod nga bili sa piso. Niadtong 2024, ₱79 na lamang ang tinuod nga bili sa usa ka gatos. Ang gakapalit sa ₱100 kaniadtong 2018, ₱121 na karon.

Pagkaon ang 1/3 sa ginagastuhan sa mga pamilyang Pilipino. Tungod niini, mas taas ang tantos sa implasyon sa labing kabus nga pamilya. Unsaman ka taas ang pagsaka sa presyo, unsaman kini ka gamay, maghatag og dautang epekto sa ilang katakus nga makapalit ug matubag ang ilang batakang panginahanglan.

Sunud-sunod nga katalagman

Gipagrabe pa ang taas nga presyo sa palaliton tungod sa mga kadaut nga gibunga sa sunud-sunod nga katalagman ug pagkainutil sa rehimen nga tubagon ang panginahanglan sa katawhan atubangan niini. Ang epekto sa importasyon labaw pang gipasamot sa pagsulod sa siklo sa usa ka pinakagrabeng El Niño Southern Oscillation (ENSO) sukad pa sa tunga-tunga sa 2023. Sa unang bahin sa 2024, migrabe ang hulaw sulod 12 ka prubinsya. Naapektohan dinhi ang panginabuhian sa kapin 300,000 ka mag-uuma sulod 17 ka prubinsya ug naguba ang pananum nga nagkantidad og ₱15.3 bilyon.

Gisundan ang hulaw sa kusog nga ting-ulan, bagyo ug ulang dala sa *shearline* (kung asa nagtagbo ang init ug tugnaw nga hangin) nga hinungdan sa pagbaha ug pagdahili sa yuta ug mianod sa huyang nga tulay, kalsada ug mga estruktura. Miagi sa nasud ang 18 ka bagyo niadtong 2024. Magkasunod nga mihampak ang unum ka bagyo gikan Oktubre 27, 2024-Nobyembre 18, 2024 nga migun-ub sa kabtangan ug panginabuhian sa 15 milyong katawhan sulod 17 ka rehiyon, pinakadaghan ug pinakagrabe sa Bicol, Cagayan Valley, Central Luzon ug Ilocos. Mikabat ngadto sa ₱21 bilyon ang kadaut gikan pa lang sa unum ka bagyo ngadto sa agrikultura ug imprastruktura. Atol sa paghampak niining mga bagyoha, mikabat ngadto sa 2.9 milyong katawo ang napilitang mobakwit

Sa banabana sa ahensyang Pagasa, makasinati ang nasud og 6-8 ka bagyo sulod sa unang katunga 2025, tungod sa penomenang La Niña nga kabahin ENSO. Ang La Niña dala sa mas tugnaw kumpara sa normal temperatura sa kadagatan sa Pacific kung asa naporma ang kadaghanan sa dautang panahon.

Niining Enero lamang, daghang lungsod ug umahan sulod Eastern Visayas, Bicol ug Davao nalubog sa baha tungod sa makanunayong pag-ulan ug kusog nga hangin. Sama sa minilyon naapektuhan, daghan kanila ang walay nadawat nga hinabang gikan reaksyunaryong gubyerno aron makabangon gikan sa kalagman. AB

SA MALIP-OT NGA PULONG

₱22.6 B

pondong pangkalamidad ang nagasto sa NDRRMC niadtong 2024 para sa *relief and rehabilitation*, nga mayorya (₱12.09 bilyon o 53%) napadulong sa DPWH.

Nakdawat lamang ang DSWD og ₱8.135 bilyon, samtang ang DA ug ahensya sa pabalay nakadawat og ₱500 milyon ug ₱374.970 milyon.

₱129.39 M

kadaut sa mga umahan tungod sa pagbuto ug padayong pag-alburuto sa **Bulkang Kanlaon** sa isla sa Negros. Apektado dinhi ang 1,431 ka mag-uuma.

18,280

pusisyon sa senado, kongreso ug mga lokal nga gubyerno ang abli alang sa mga kandidato sa eleksyon sa Mayo 2025.

₱1 bilyon

kada usa ang nabalitang gigasto sa 2 kandidato pagkasenador (**Marcos, Villar**) para sa adbertisment niadtong Enero-Setyembre 2024 sa wala pa ang kampanya sa eleksyon.

₱9.5 B

gisal-ot sa mga kongresista nga pondo alang sa AICS sa DSWD, programang pang-ayuda sa mga sa **AKAP**, nga nagpataas sa badyet niini ngadto sa ₱44.744 bilyon. Sama sa AKAP, pwede kining ipanghatag panahon sa eleksyon.

25%

ang giusbaw sa bahandi sa tulo ka labing adunahang Pilipino (**Enrique Razon, Manuel Villar, Ramon Ang**), gikan ₱947.3 bilyon niadtong 2023 ngadto sa ₱1.5 trilyon niadtong 2024. Sila ang nanag-iya sa mga kumpanya sa tubig, kuryente ug enerhiya nga walay hunong nga nagpataas sa singil niadtong 2024.

6 MILYON

naimprenta nang balota nga nagkantidad og ₱150 milyon

ang kinahanglang gub-on ug subling iimprenta sa Comelec human gimando sa Korte Suprema nga ibalik ang mga pangalan sa pipila ka kandidatong gitangtang sa ahensya.

38,000

sa 89,000 ektaryang yuta nga gitamnan og saging pang-eksport sa Mindanao ang dili na mapuslan tungod sa kontaminado ang yuta sa sakit nga Banana Fusarium Wilt Tropical Race 4 o TR4. Dili usab mabuhi dinhi ang ubang tanum-pagkaon.

Sulayng pagpatay, iligal nga pag-aresto ug pagpangulata, nataho sa Negros Island

Walay hunong ang kabangis militar nga ginasabwag sa mga yunit sa Armed Forces of the Philippines (AFP) sa Negros Island. Sa unang mga semana pa lamang sa Enero, aduna nay mga kaso sa ekstra-hudisyal nga pagpatay, iligal nga pag-aresto ug uban pang mga paglapas sa tawhanong katungod nga gihimo sa mga berdugo.

Pagpatay. Tinuyo nga gipatay sa mga sundalo sa 15th IB ang naarestong Pulang manggugubat sa Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Southwest Negros (Armando Sumayang Jr Command) nga si Rodney Lumanog (Ka Wanny) niadtong Enero 10 sa Sityo Cambogui-ot, Barangay Camindangan, Sipalay City, Negros Occidental. Sumala sa yunit sa BHB, buhi dihang nadakpan si Ka Wanny sa usa ka armadong panagsangka sa maong lugar.

Matud sa mga taho, gitortyur siya ayha gipatay sa mga sundalo. Adunay deperensya sa tiil si Ka Wanny tungod sa usa ka operasyon niadto pang dekada 1990 ug gipulihan kini og *stainless*.

Pag-aresto. Sa Sityo Palosais, Barangay Mahalang, giaresto sa 94th IB ang usa ka nailang Dado Sanchez niadtong Enero 14. Sumala sa mga residente, miadto ang biktima sa iyang ulingan ug wala na siya nakabalik pagkahuman. Dugang pa, gipugos siya sa mga sundalo nga magsilbing giya alang sa operasyong kombat niini.

Sa Sityo Nahulop, Barangay San Antonio, gidakop usab sa mga sundalo silang Aira Gonzales ug Alfredo Hilado niadtong Enero 15. Gikulata ang bana ni Gonzales nga si Joseph ug ang iyang silingan. Gipagawas nga nakumpiska gikan kanila ang usa ka .45 kalibreng pistola, mga *command-detonated explosive*, ug mga dokumento. Sa maong adlawa, iligal nga gikumpiska sa mga sundalo sa 94th IB ang mga selpon gikan sa mga residente sa Sityo Nahulop.

Pagpanghulga. Niadtong Enero 3, gihulga sa mga sundalo sa 94th IB nga pagapusilon ang magtiayong Tasi ug ilang mga silingan sa Sityo Kambudlis, Barangay Mahalang.

Pagpamig-ot. Gipasakahan og kasong "terrorism financing" ang duha ka upisyal sa United Methodist Church (UMC) ug usa ka drayber niadtong Disyembre 2024. Giakusahan sa mga pwersa sa estado silang Rev. Julius Neri Camannong ug Rev. Joel Ordaneza gikan sa UMC sa Zamboanga Sibugay, ug ang drayber nga si Romeo A. Russell nga naghatag og tabang pinansyal sa mga "terorista."

Ang kaso kalabot sa paghatag og sangtwaryo sa mga pastor ngadto sa ginapig-ot nga mga tigpanalipud sa tawhanong katungod niadtong Enero 2024 sa Zamboanga Sibugay. Gigamit nga basehan sa mga pulis ang salaysay gikan sa kanhing aktibista ug karon ahente na sa estado nga si Nelson Bautista Jr aron kasuhan ang mga biktima. AB

***Disbar* Duterte!** Nagsang-at og reklamong *disbarment* o pagtangtang isip abogado batok kang kanhing presidente Rodrigo Duterte sa Korte Suprema ang mga biktima sa iyang kampanya sa pagpamatay ug pagpanumpo niadtong Enero 17. Lakip sa 17 nga nagpasaka og reklamo sila Atty. VJ Topacio, anak sa gipatay nga mag-asawang rebolusyonaryo nga sila Eugenia Magpantay ug Agaton Topacio; si Liezel Asuncion, asawa sa gipatay nga lider-aktibistang si Manny Asuncion; ug si Llore Pasco, inahan sa duha ka gipatay sa "gyera kontra droga."

Pagtaas sa Matrikula sa UST ug NTC, gibabagan. Nagprotesta ang mga estudyante sa University of Sto. Tomas (UST) sa kampus niini sa Manila niadtong Enero 14 aron batukan ang pagtaas sa tuition and other fees increase (TOFI) sa unibersidad. Gipasiugdahan ang protesta sa nasudnon-demokratikong grupo sulod sa UST. Niadtong miaging akademikong tuig sa UST, miabot sa 6% ang pagsaka sa matrikula, ug nag-atubang ang mga estudyante og 4%-10% nga pagtaas depende sa kolehiyo alang sa akademikong tuig 2023-2024.

Sa National Teachers College (NTC) sa Maynila, labaw pa sa 100 ka estudyante ang mipirma sa petisyon nga pinangunahan sa Ayokong Magmahal NTC aron babagan ang planong TOFI. Gipahigayon ang aktibidad dungan sa "konsultasyon" niadtong Enero 16 mahitungod sa sugyot nga pagsaka sa matrikula sa NTC.

Planong dugang-plete sa LRT, gibatukan. Gisugat og protesta gikan sa mga kabatan-onan ug estudyante ang unang byahe sa LRT-1 Doroteo Jose Station sa Sta. Cruz, Manila niadtong buntag sa Enero 15. Gibatukan nila ang planong ₱15 nga maksimum nga dugang-plete nga ginaduso sa Light Rail Manila Corporation, ang kumpanyang nagdumala sa serbisyong LRT sa Metro Manila. Niadtong Enero 9, mitambong ang mga representante gikan sa mga progresibong organisasyon sa pangpublikong pagdungog bahin sa taas-pasahe nga gihimo sa Department of Transportation. Ilang gipadayag dinhi ang grabeng pagsupak.

Welga sa Handyman. Nagkasa og welga niadtong Enero 6 ang mga mamumuo gikan Handyman-True Value-Pet Lovers Empowered Workers Union sa mayor nga depot o bodega sa Handyman sa Manila Bay Spinning Mills Compound sa Marikina City. Natukmod silang mobalhin ug itukod ang piket sa headquarters sa Robinsons Retail Holdings Inc (RRHI), tag-iya sa Handyman sa Quezon City tungod sa iligal nga pagbungkad sa ilang welga. Tubag kini sa unyon ngadto sa iligal nga pagpanangtang ngadto sa dili moubos 122 ka mamumuo niadtong Nobyembre 2024. Gitangtang sila sa RRHI tungod sa pagdumala sa ilang unyon.

Ikaduhang paghari ni Trump, hulga sa mga mamumuo ug katawhan sa US ug sa tibuok kalibutan

Niadtong udto sa Enero 20 sa Washington DC, nanumpa si Donald Trump isip ika-47 nga presidente sa US ug lider sa imperyalistang tigpasiugda sa gubat sa kalibutan. Subli siyang molingkod sa gahum human sa iyang unang termino niadtong 2016 hangtud 2020. Magabarog siyang presidente sa usa ka senado ug kongreso nga dominado sa iyang mga kapartido. Misalmot sa iyang inagorasyon ang iyang mga suporter nga bilyunaryo sama nilang Elon Musk, Jeff Bezos, ug Mark Zuckerberg, mga tag-iya sa pinakadagkung kumpanya sa teknolohiya sa tibuok kalibutan.

Sa iyang pamulong, gitinuod ni Trump ang mga neopasista ug imperyalistang palisiya nga una nang gipagarpar nga ipatuman sa iyang rehimen.

Nagdeklara siya og "national emergency" aron ipatuman ang "pinakadakung programa sa deportasyon sa kasaysayan sa Amerika" nga pagpadayon sa kontra-migrante ug rasistang palisiya sa iyang unang termino. Lakip sa target nga ideport ni Trump ang gibanabanang 370,000 ka Pilipinong wala'y dokumento sa US. Iya usab nga ipadayon ang pagtukod og "border wall" o pader sa utlanan sa US ug Mexico ug ang pagpahugot sa mga palisiya bahin sa migrasyon.

Sa iyang unang adlaw, gianunsyo niya ang pipila ka mga ehekutibong kamandoan nga plano niyang ipahamtang. Lakip dinhi ang dili moubos sa 10 ka palisiya mahitungod sa imigrasyon, pagtangtang sa pag-ila sa laing kasarian sa gubyerno, pagtangtang sa US sa kasabutan kalabot sa pag-usab sa klima (Paris Climate Accords) ug pagtangtang sa regulasyon sa produksyon sa lana ug LNG.

Padayon usab nga pagapig-oton ni Trump ang mga grupong demokratiko ug progresibo ug bisan pa ang mga institusyon nga nanalipud sa mga katungod sibil ug kontra sa militaristang palisiya sa imperyalistang US.

Sa pikas bahin, pagapalapdon ni Trump ang pribilehiyo nga gihatag sa paborito niyang mga monopolyo kapitalista sa natad sa teknolohiya, enerhiya, pinansya, real estate ug industriya sa armas. Nagsaad siya nga "pagamayon ang gubyerno" aron tangtangon ang mga regulasyon sa mga monopolyong kumpanya sa kaalautan sa mga empleyado ug mamumuong Amerikano. Dungan niini, paubsan niya ang buhis alang sa pinakadakung kumpanyang Amerikano, gikan 21% ngadto 18%. Dili moubos sa 13 ka bilyunaryo ang nakatakdang mahimong kabahin sa iyang gabinete.

Labaw nga gipakusog ni Trump ang iyang agresibong palisiya lambigit sa relasyong panggawas. Sa wala pa siya makalingkod, giangkon (pugos man o paliton) niya ang Greenland, usa ka islang nga adunay kaugalingong gubyerno nga may awtonomiya nga nakapailalum sa Denmark. Naglaway si Trump sa isla tungod sa importansya niini alang estratehikong militar sa US. Sa iyang pamulong, gisubli niya ang bahad nga ilugon ang Panama Canal, kung asa nagaagi ang 40% sa mga pamatigayon nga gina-import ug gina-export sa US.

Aron arestuhon ang pagtiurok sa produksyon sa US, kanunay ginayawyaw ni Trump atol sa kampanya ang pagpataas sa taripa (10%-20%) alang sa tanang produkto nga nagasulod sa US gikan sa laing nasud, lakip ang gikan sa Pilipinas. Pinakataas nga plano niyang ipahamtang nga taripa (hangtud 60%) alang sa mga produkto gikan sa China, nga ginaila sa US isip estratehikong karibal.

Dungan niini, gilaumang padayon nga magpahamtang si Trump og mga sangsyon o mga restriksyon sa ekonomiya batok sa Venezuela, Cuba, Iran ug uban pang nasud nga nanalipud sa ilang kaugalingnan.

Ilalum ni Trump, walay gilaumang kausaban sa agresibong pagtrato sa US sa kaaway niining mga imperyalista sama China ug Russia. Luyo sa iyang mga pamahayag nga "kontra-gyera" mao ang militaristang baruganang "kalinaw pinaagi sa kusog." Ang ginaduso niyang hunong-buto tali sa Russia ug Ukraine nakaangkla sa pagdawat sa Russia sa mga kundisyon ng US. Samtang ginaasikaso ang Russia ug Ukraine, ginapakusog ni Trump ang iyang relasyon sa maki-Too ug neo-

Sundi sa panid 10

Hunong-buto tali sa Palestine ug Zionistang Israel, gisugdan na

Human ang 460 ka adlaw sa brutal nga pagpamomba ug pag-atake sa Zionistang Israel sa Gaza, natibuok ang kasabutan sa hunong-buto sa Gaza Strip. Gianunsyo kini niadtong Enero 16 sa gubyerno sa Qatar, nga nagsilbing tigpatunga sa panaghisgot, uban ang US ug Egypt. Gipatuman ang unang yugto sa kasabutan niadtong Enero 19.

Sa usa ka pamahayag, gidayeg sa Hamas ang kalig-on ug kaisog sa katawhang Palestino nga nagtukmod sa Israel nga mouyon sa usa ka hunong-buto. Dakung tikang ang kasabutan atubangan sa saad sa Israel nga dili niini ihunong ang pag-atake hangtud sa "absolutong kadaugan." Gipakyas sa mga Palestino ang plano sa Israel nga palayason sila ug pukanon ang ilang pangandoy nga mahimong luwas sa okupasyon ug agresyon niini.

"Ang kasabutan aron tapuson ang agresyon sa Gaza usa ka kadaugan sa atong katawhan, sa atong pagsukol, ug sa gawasnong katawhan sa kalibutan," matud sa Hamas. Gipasiugdahan sa Hamas, uban ang Palestinian Islamic Jihad, Popular Front for the Liberation of Palestine ug uban pang grupong Palestino ang mabayanihong pagpanalipud sa Gaza sulod sa 15 ka bulan. Nagpasalamat ang mga grupo sa tanang suporta gikan sa laing nasud sa ilang pakigbisog.

Giparangalan nila ang mga namartir nga Palestinong manggugubat sa ilang "maisugon ug determinadong pagsukol" batok sa brutalidad sa Israel ug US. Nagbangutan sila alang tanang mga inosenteng bata nga gipatay ug sa tanang gidaugdaug ug gipaantus sa Zionistang estado.

Moagi ang hunong-buto sa tulo ka yugto. Ang una mao ang hinanaling paghunong sa panagsangka ug pagpagawas sa Hamas sa 33 ka Israeli (mga bata, babae, ug mga tigulang edad 50 pataas) bugti sa pagpagawas sa Israel sa hangtud 1,000 ka bilanggong Palestino. Sa maong yugto, obligado ang Israel nga moatras gikan sa mga sentro sa populasyon sa Gaza ug hatagag-dalan ang pagsulod sa gikinahanglang ayuda alang sa mga pamilyang Palestino.

Sa ikaduhang yugto mahitabo ang hingpit nga pag-atras sa Israel sa Gaza ug dugang bayloay sa mga bilanggo. Sa ikatulong yugto pagasugdan ang rekonstruksyon sa teritoryong naguba sa mga *airstrike* sa Israel. Ang tanang detalye sa ikaduha ug ikatulong yugto ipaagi sa negosasyon samtang ginapatuman ang unang yugto sa kasabutan, nga gibanabanang molungtad og tulo ka semana.

Gitimbaya sa Partido Komunista ng Pilipinas (PKP), dungan sa mga demokratikong organisasyon sa tibuok kalibutan ang hunong-buto. Apan, kabalo ang tanan nga wala kini nagpasabot nga natapos na ang Zionistang okupasyon ug gyerang henosidyo. Sa mismong adlaw sa pag-anunsyo niadtong Enero 16, naghimo ang Israel og laing serye sa pagpamomba. Sulod sa 24 ka oras, 101 ka Palestino ang napatay ug 264 ang nasamdan sa mga *airstrike* niini.

"Saluduhan nato ang tanang mga manggugubat sa ilang kaisog ug kahanas sa pagsukol aron moangkon og mga kadaugan alang sa katawhang Palestino sa natad sa gubat ug negosasyon," matud sa PKP. Gipakita sa katawhang Palestino nga unsaman kagrabe ang terorismo sa Israel, wala niini nabuntog ang ilang diwang masukulon ug determinasyon nga kab-oton ang ilang gitinguhang kagawasan.

Niadtong Enero 17, mikabat na sa 46,788 ka Palestino ang gipatay sa Israel sa gipasubsub niining henosidyo sa Gaza sa milabayng 15 ka bulan. Lakip dinhi ang 18,000 ka mga bata. Anaa sa 110,265 usab ang nasamdan, kung asa 25% niini grabeng naangol. Kapin 90% sa populasyon sa Gaza ang napalayas gikan sa ilang mga puluy-anan. AB

Gikan sa panid 9

pasistang partido ug rehimen sa EU.

Ginaangkon ni Trump ang pagtunhay sa kasabutang hunong-buto sa Gaza Strip, nga nagsugod niadtong Enero 19. Walay kasiguraduhan kung magdugay kini nga kasabutan, ilabina nga ilado ang Israel nga walay pagtahod sa bisan unsang lagda ug kasabutan. Ang tinuod, adlaw-adlaw niining ginalapas ang hunong-buto tali Lebanon.

Pagapadayunon ni Trump ang pro-Zionista ug agresibong palisiya sa Middle East. Sukad pa sa iyang unang termino, bug-os ang iyang suporta sa rehimen ni Benjamin Netanyahu ug sa okupasyon sa Zionistang estado sa mga teritoryo sa Palestine ug labaw pa. Gipasidunggan niya ang Abraham Accords diin giila niya ug gihimong lehitimo ang pakigrelasyon sa Zionistang estado ngadto sa mga Arabong nasud.

Sigurado nga pagrabehon ni Trump ang pagpanulsol sa US og gubat batok sa China. Ang rehimen ni Trump ang nagpatuman niadtong 2017 sa estratehiyang Free and Open Indo-Pacific, nga nagduso sa mas lapad na presensya militar sa US sa Asia, partikular sa South China Sea. Gideklara na sa napili niyang kalihim sa state department nga "pagakumprontahon" ni Trump ang China, nag-una pinaagi sa pagarmas ug interbensyon niini sa Taiwan. Kahinumduman nga si Trump ang unang nagpatuman sa Enhanced Defense Cooperation Agreement sa Pilipinas ug nagduso alang sa unang lima ka base militar sa US sa nasud. AB